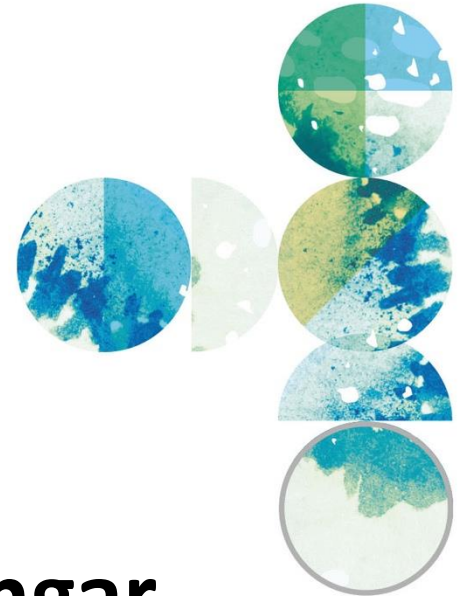

Söderberg
& Partners

Hållbara fondförsäkringar

En rapport om fondförsäkringsbolagens arbete med ansvarsfulla investeringar.

Analytiker: Johanna Gustafsson

December 2016

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Definitioner och inledande kommentarer om hållbara investeringar	1
Strategier för hållbara investeringar	3
Metod för utvärdering av fondförsäkringsbolagen	6
Beskrivning av de fyra utvärderingsparametrarna	7
Resultat och betyg per perspektiv	10
Totalbetyg	13

Sammanfattning

Hur vill du att ditt pensionskapital ska förvaltas? Valet av förvaltare påverkar avkastningen. Men om pensionsförvaltaren arbetar med hållbarhetsfrågor på ett bra sätt kan valet även påverka miljön, samhället och människors arbetsvillkor. Och det finns anledning att tro att det senare hänger ihop med det förra.

Detta är den tredje analysen i ordningen av Hållbara fondförsäkringar och är en uppdatering av den version som publicerades juni 2016. Denna hållbarhetsanalys av fondförsäkringsbolagen belyser vad de olika bolagen gör bra och mindre bra i hållbarhetsfrågor. Den bidrar även till att kartlägga och sprida best practise mellan fondförsäkringsbolagen. Analysen ska ses som ett komplement till Söderberg & Partners övriga analyser av fondförsäkringar, vilka syftar till att bedöma fondselektionsförmåga, kostnader och bredd i fondutbudet.

Metod

Analysen täcker de 14 fondförsäkringsbolag som omfattas av Söderberg & Partners fondförsäkringsanalys. Vi har använt oss av offentligt tillgängligt material samt skickat ut en enkät till fondförsäkringsbolagen med öppna frågor om deras hållbarhetsarbete. I de flesta fall har ett möte bokats in för att diskutera svaren. I övriga fall har frågorna besvarats via mail- och telefonkontakt. Ett av bolagen, Avanza, avstod från att fylla i frågeformuläret, varför enbart offentligt material har använts som sedan kompletterats med en kommentar från bolaget. Fondförsäkringsbolagen får betyg i hållbarhet enligt Söderberg & Partners trafikljusmodell, där grönt betyg ges till de fondförsäkringsbolag som är bäst på att arbeta med hållbarhet i sparandet, och rött betyg ges till fondförsäkringsbolagen som arbetar minst med hållbarhet i sparandet. Betyget är baserat på fyra perspektiv som identifierats efter de viktigaste och tydligaste skillnaderna mellan de olika bolagens hållbarhetsarbete; utbud, hållbarhet i fondurvalet, påverkansarbete samt kommunikation och transparens. Resultaten i de fyra perspektiven viktas sedan till ett slutbetyg.

Resultat

Denna rapport är en uppdatering av rapporten Hållbara fondförsäkringar som lanserades i juni 2016, vilket innebär att det inte har skett några större förändringar. Två bolag har dock höjt sina totalbetyg;

Handelsbanken har höjt sitt betyg från rött till gult. De har antagit en ny process för att arbeta med hållbarhet i fondurvalet som innefattar tydligare hållbarhetskriterier

och har även gjort det enklare för sina kunder att i fondlistan välja fonder utifrån hållbarhet.

Nordnet har höjt sitt totalbetyg från rött till gult. Bolaget har framför allt sedan den senaste rapporten inkluderat hållbarhet som en del av den poängbaserade utvärderingsmodellen de använder för att välja in nya fonder i utbudet.

Om rapportens upplägg

Efter en inledande diskussion om hållbara investeringar återfinns en översikt av hållbara investeringsstrategier som är viktiga att känna till för att kunna tillgodogöra sig beskrivningen av hur fondförsäkringsbolagen arbetar. Därefter beskriver vi metoden för hur Söderberg & Partners har utvärderat fondförsäkringsbolagen, resultatet av utvärderingen samt betygsättningen. I bilagor till rapporten finns mer utförliga beskrivningar av respektive fondförsäkringsbolags hållbarhetsarbete.

Definitioner och inledande kommentarer om hållbara investeringar

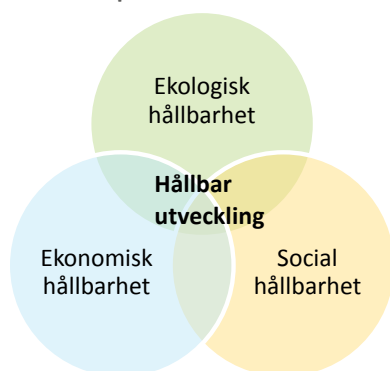
Definition av hållbarhet

Inom begreppet hållbarhet ryms flera områden: miljöfrågor, mänskliga rättigheter, etik, jämställdhet, mångfald, etc. Förvaltare ägnar sig åt dessa frågor av flera anledningar – det kan handla om legala krav, marknadsföringssyfte, eller i riskförebyggande syfte.

Begreppet hållbarhet brukar definieras som att en generation tillgodoser sina behov utan att äventyra framtida generationers möjligheter att tillgodose sina

behov¹. Förutom miljöaspekten ("Ekologisk hållbarhet") inkluderar begreppet även aspekterna "Ekonomisk hållbarhet" och "Social hållbarhet", se figuren nedan. I begreppet ekologisk hållbarhet innefattas exempelvis bevarande av miljö, biologisk mångfald och en effektiv användning av jordens resurser. Social hållbarhet handlar om frågor som mänskliga rättigheter, folkhälsa, jämställdhet, antidiskriminering och mångfald. Ekonomisk hållbarhet handlar om hur företaget eller organisationen påverkar sina intressenter ur ett finansiellt perspektiv. Med intressenter menas exempelvis anställda, leverantörer och samhället i stort. ESG är en vanlig förkortning på området och står för Environmental, Social and Governance.

Illustration av aspekter inom hållbarhet

Skillnaden mellan etiska och hållbara investeringsstrategier

Begreppet "etisk" förekommer ofta som en variant av hållbara investeringar. I den vanliga formen brukar etisk referera till att förvaltaren exkluderar företag som producerar eller handlar med vapen, tobak, alkohol, spel och pornografi; det vill säga branscher som enligt traditionell västerländsk norm är att betrakta som "oetiska". Man fokuserar alltså på vad företaget producerar. Ansvarsfulla och hållbara investeringar identifierar istället risker utifrån ett hållbarhetsperspektiv och väljer företag som hanterar dessa på ett tillfredsställande sätt. Det senare begreppet fokuserar således mer på *hur* snarare än *vad* företagen producerar, och hur företagets verksamhet och produkter står i relation till de globala utmaningarna.

I den här rapporten fokuserar vi på hållbarhetsstrategier. Men, eftersom många av fondförsäkringsbolagen använder sig av begreppet "etisk", och "etisk" ofta

sammanfaller med delar av hållbara investeringsstrategier förekommer även detta begrepp i rapporten.

Avkastning i hållbara investeringar?

En ständigt återkommande fråga är huruvida förvaltarnas kunder behöver avstå från avkastning eller risk till förmån för hållbarhet. I samma diskussioner förekommer ofta argumentet att en investering måste vara hållbar för att på sikt kunna skapa värde.

Ett vanligt argument är att hållbara investeringsstrategier resulterar i lägre avkastning eftersom antalet investeringsalternativ minskar när hänsyn tas till icke-finansiella faktorer, såsom miljö och klimat. Allt annat lika bör detta leda till lägre avkastningsmöjligheter. Förespråkare för hållbara investeringar menar, å andra sidan, att fördelarna med att investera i hållbara företag överväger nackdelarna; företag som faller utanför investeringsalternativen bedriver ohållbara verksamheter som i längden kommer att göra dem mindre lönsamma. Detta är ett argument som bygger på att hållbara investeringar i huvudsak är exkluderingsstrategier. Det är viktigt att betona betydelsen av definitionen av hållbara eller etiska investeringar. Akademiska undersökningar har i stor utsträckning fokuserat på exkluderingsstrategier baserade på etiska inriktningar. Majoriteten av dessa undersökningar visar på att hållbara eller etiska investeringar varken resulterar i lägre eller högre avkastning jämfört med investeringar utan exkluderingar.

Deutsche AWM publicerade 2012 en metastudie på hållbara investeringar i en bredare bemärkelse². Studien analyserade över 100 akademiska studier av hållbara investeringar med avseende på metod och resultat. Genom att kategorisera dessa undersökningar i olika metoder för att bedöma hållbarhet (se exempel på olika metoder under rubriken "Strategier för hållbara investeringar"), identifierades ett positivt samband på bolagsnivå mellan bolagets hänsyn till ESG-faktorer och högre riskjusterad avkastning.

Ökat intresse för hållbara investeringar

Intresset för hållbara investeringar har ökat stadigt under den senaste tiden; från sparare, organisationer och från myndigheter. En effekt av detta är att investeringsstrategier som på ett eller annat sätt refererar till hållbarhetsstrategier är på stark frammarsch. Eurosif, ett europeiskt nätverk för ansvarsfulla investeringar, rapporterar i sin senaste statistik från 2016 att samtliga definierade former av

¹ World Commission on Environment and Development, WCED

² Sustainable Investing, Establishing Long-Term Value and Performance (2012, Deutsche AWM)

hållbara investeringsstrategier ökade i Europa mellan åren 2013-2015³. I dagsläget omfattas nästan hälften av allt professionellt förvaltad kapital i Europa av någon form av hållbarhetshänsyn, där exkluderingar är den vanligaste strategin (se avsnittet "strategier för hållbara investeringar").

Det ökade intresset märks även tydligt i Sverige. Exempelvis svarar 7 av 10 svenskar att de är intresserade av att ha sina pensionsbesparingar i en portfölj med fokus på hållbara investeringar och klimatsmarta fonder⁴. Samtidigt kan hållbarhetshänsyn sägas vara något som sparare närmast förutsätter; i en undersökning från 2014 svarar endast 18 % att pensionsförvaltare inte bör ta hänsyn till hållbarhet utan enbart borde ta finansiell hänsyn i sin förvaltning⁵.

Vi noterar även ett ökat intresse för hållbara investeringar från myndigheter. Regeringen har exempelvis tillsatt en utredning för att föreslå hur informationen och jämförbarheten av fondförvaltares hållbarhetsarbete kan bli bättre. Här ingår miljö, klimat, mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och korruptionsbekämpning.

Strategier för hållbara investeringar

När metoder för hållbara investeringar först introducerades var begreppen som användes av olika aktörer mycket varierande. På senare år har terminologin som används inom de olika organisationerna konvergerat, vilket är ett tecken på att marknaden håller på att mogna. I den här analysen kommer vi ofta att referera till Eurosifs / Swesifs klassificering av strategier, eftersom de är vanligt förekommande och enkla att förstå. Dessa strategier beskrivs i det följande. De sju kategorierna kan klassificeras i tre övergripande grupper, "välj in", "välj bort" och "påverka". Denna gruppering används även av Swesifs "hållbarhetsprofilen"⁶, som är en svensk branschstandard för redovisning av hållbarhetsarbetet i fonder.

"Välj in"

Integrering

Metoden innebär att kapitalförvaltare integrerar ESG-risker och ESG-möjligheter i sina traditionella ekonomiska analyser i en systematisk process med relevant faktaunderlag. Metoden fokuserar på möjlig påverkan av ESG-frågor på företagets lönsamhet (positiv och negativ), vilket i sin tur påverkar investeringsbeslutet. Här värderas och vägs ESG-faktorer alltså uttryckligen in i den finansiella investeringsanalysen med ekonomiska mått.

Bäst-i-klassen

Den här metoden innebär att man väljer ut eller viktar upp ägandet i de företag inom en viss kategori som presterat bäst, eller förbättrat sig mest, utifrån en ESG-analys. Man exkluderar alltså inte hela branscher i denna metod. Detta möjliggör att portföljen fortfarande kan följa valda jämförelseindex, vilket kan vara ett problem med exkluderingsstrategin (definieras nedan).

Hållbara temainvesteringar

Förvaltaren investerar i tillgångar enligt ett visst hållbart tema, exempelvis hållbar energiteknik, vattenhantering eller mikrolån. Strategin innebär att fonder, värdepapper eller andra produkter är direkt kopplade till utveckling inom hållbarhet. Produkter med hållbarhetstema bidrar i sig till att ta itu med sociala och/eller miljömässiga utmaningar såsom klimat-förändringar, miljöeffektivitet och hälsa.

Påverkansinvesteringar

Investeringsstrategin innebär att man investerar i företag, organisationer och fonder som har avsikten att påverka i sociala eller miljömässiga frågor, kombinerat med att få en ekonomisk avkastning. Påverkansinvesteringar kan göras både i tillväxtmarknader och i utvecklade marknader, med olika ambitionsnivåer avkastningsmässigt beroende på de givna förutsättningarna. Investeringarna är ofta projektspecifika, men skiljer sig från filantropi genom att investeraren behåller ägandet och förväntar sig en positiv avkastning på sin investering. Påverkansinvesteringar kan exempelvis vara mikrolån, samhällsinvesteringar och entreprenörsfonder.

³ European SRI Study (2016, Eurosif)

⁴ Opinionsundersökning genomförd av Cint/WWF (februari 2015)

⁵ Should pension funds' fiduciary duty be extended to include social, ethical and environmental concerns? (2014, Jansson et al)

⁶ www.hallbarhetsprofilen.se

”Välj bort”

Exkludering

Metoden innebär att förvaltaren inte investerar i specifika företag, branscher eller länder. Vanliga områden som utesluts är vapen, pornografi och tobak. Den här metoden kallas även etisk- eller värderingsbaserad exkludering, eftersom kriterierna ofta baseras på val gjorda av kapitalförvaltarna eller kapitalägarna.

Normbaserad screening

Den här metoden väljer ut investeringsmöjligheter baserat på huruvida företagen följer en eller flera internationella normer som behandlar ESG-frågor. Exempel på normer är sådana som tagits fram av OECD, FN och FN-organ såsom Global Compact, ILO, UNICEF och UNHRC. Metoden är oftast mer komplex än exkludering, eftersom det krävs mer analys för att bedöma om investeringen följer den aktuella normen.

Påverka

Engagemang och röstning / aktiv påverkan

Den senaste tiden har flera organisationer uttryckt att de behöver ändra sin hållbarhetsstrategi, eftersom möjligheten att påverka företagen är mycket större genom dialog än genom exkludering. Ett växande antal aktörer använder sig därför av strategin Engagemang och röstning (även kallad Aktiv påverkan). Den här metoden är mycket vanlig och omfattar många olika strategier. Vi har därför tillägnat metoden ett separat avsnitt under rubriken ”Strategier för påverkansarbete”.

Hållbara investeringsstrategier i vissa tillgångsslag

Hållbarhetsstrategierna som beskrivs i föregående avsnitt kan sägas främst vara avsedda för förvaltare som investerar i aktier. För investeringar i andra tillgångsslag såsom räntor, fastigheter och derivat är inte alla hållbarhetsstrategier direkt tillämpbara.

Räntor

Investeringar i räntor kan ske i olika former, såsom företagsobligationer, statsobligationer och temaobligationer. Företagsobligationer är utställda av företag, vilket innebär att de hållbarhetsstrategier som beaktar hur hållbara företag är även kan tillämpas vid investeringar i företagsobligationer. Eftersom en obligation, till skillnad från en aktie, inte ger rösträtt i företag är möjligheterna till påverkansarbete på det sättet begränsade. Däremot har en långgivare ofta en viktig affärsrelation med en låntagare.

Temaobligationer finansierar exempelvis företag, projekt eller organisationer inom olika hållbara teman. Ett exempel är green bonds, som finansierar gröna projekt inom områden såsom kollektivtrafik, vattenförsörjning eller energi. Ett annat exempel är social bonds, som finansierar socialt inriktade projekt.

Råvaror

Handeln med råvaror sker oftast i form av derivat, och ofta som spekulation utan att köparen och säljaren har intresse av den underliggande produkten. Denna handel har, enligt vissa kritiker, resulterat i en volatilitet i råvarupriserna som drabbat fattiga i samhället. Till exempel gick priset på ris upp med cirka 170 % under 2005-2008⁷, något som till stor utsträckning misstänks bero på spekulationer av priset på ris och som resulterade i att slutkonsumenternas köpkraft i termer av ris minskade kraftigt. Detta innebär att många fattiga hamnade under gränsen för svält. Av denna anledning har vissa aktörer uteslutit råvaror ur sitt investeringsunivers; handeln i sig i råvaror skulle alltså vara oetisk och inte långsiktigt hållbar. Å andra sidan argumenterar andra för att råvaruhandeln bidrar med likviditet i råvarumarknaden, något som gynnar producenter av råvaror då de kan säkra sina framtida kassaflöden i en större utsträckning och därmed få större tillgång till banklån⁸.

Fastigheter

Investeringar i fastigheter kan ske i olika former, till exempel i fastighetsfonder, direktinvesteringar i fastigheter eller i aktier för fastighetsbolag. Dessa olika former av fastighetsinvesteringar ger olika förutsättningar för hållbarhetsarbete. För investeringar i aktier för fastighetsbolag kan hållbarhetsstrategierna beskrivna i föregående avsnitt appliceras, eftersom det de facto är en aktieinvestering. Om man istället gör direktinvesteringar i fastigheter har man mycket stor möjlighet till påverkansarbete och kan därmed se till att fastigheten utvecklas på ett hållbart sätt.

Hedgefonder

De hållbarhetsstrategier som kan användas av traditionellt förvaltade fonder med enbart långa positioner är inte alltid tillämpbara hos en hedgefond, som kan ha mer komplexa förvaltningsstrategier. Exempelvis kan en hedgefond ha korta positioner, i vilka det är svårt att utöva påverkansarbete. Ett annat exempel är hedgefondstrategin high frequency trading, som baseras på algoritmer, vilket innebär en kraftigt begränsad möjlighet till beaktande av ESG-faktorer och

⁷ The 2008 Food Price Crisis: Rethinking Food Security Policies (2009, Mittal)

⁸ Hållbara investeringar – om ansvar, risk och värde på finansmarknaden (2014, Sjöström)

fundamental analys. Dessa exempel visar på att hållbarhetsstrategierna som är tillämpbara för en hedgefond till stor utsträckning beror på hedgefondstrategin. Dock finns det i dagsläget väldigt få utvecklade hållbarhetsstrategier givet olika hedgefondstrategier. En av dem är exkludering, det vill säga att hedgefonden minskar investeringsuniverset i vilken den investerar enligt sin hedgefondstrategi. Aspekter kring hur hedgefonder styrs, det vill säga deras governance, har även diskuterats som viktiga i ESG-sammanhang. Fonder kan till exempel, genom att ha sitt säte i diverse offshore-marknader, undvika skatt samt regleringar kring bland annat insyn och transparens från finansmarknaden⁹.

Strategier för påverkansarbete

Hållbara investeringar kan erhållas genom att investerare försöker påverka bolagen de äger till att förbättra sitt hållbarhetsarbete. Det kallas för engagemang och röstning, eller aktiv påverkan. Nedan följer olika strategier för investerare att påverka bolag.

Dialog

En strategi för påverkansarbete är att ha dialoger med bolagen. Definitionen av en dialog varierar; vissa förvaltare kan benämna ett skickat brev som en dialog, medan andra definierar något som en dialog först om man uppnår ett konstruktivt samtal. Dialogen kan handla om komplettering av information, eller ha syftet att uppnå en specifik förändring. Kontakten tas ofta reaktivt, exempelvis om media eller en organisation har uppmärksammat ett missförhållande i bolagets verksamhet, kan investeraren kalla till ett möte. Syftet vid dessa möten är att få bolagets version av det som har uppmärksamrats samt informeras om eventuella åtgärder som har vidtagits. Det är vanligt att investeraren även framställer något krav på att missförhållandet ska rättas till och att bolaget ska ta fram en policy för att förhindra att liknande situationer uppkommer.

Som storägare i ett bolag kan det vara enklare att föra en dialog. Många större aktörer har också andra relationer med börsbolagen, exempelvis som långgivare, rådgivare eller som annan tjänsteleverantör. Därför fokuserar många svenska förvaltare på dialoger gentemot svenska och nordiska bolag. Även om nordiska bolag fortfarande har stor potential för förbättringar, är det inte här som det finns mest att förändra inom hållbarhet. Då blir internationella samarbeten en allt viktigare metod för

att finna kontaktvägar och motivation för bolagen att föra en dialog, se vidare under "Effektivt samarbete".

Bolagsstämma och aktieägarmotioner

Ett sätt att påverka bolagen i hållbarhetsfrågor är att göra sin röst hörd på de årliga bolagsstämmorna, där alla aktieägare är välkomna. De allra flesta förslagen på bolagsstämmorna läggs av bolagens styrelse själva och handlar om andra saker såsom att fastställa resultat- och balansräkning, hur resultatet ska disponeras och fastställelse av styrelse. Men investerare kan även använda bolagsstämman för att framföra sina åsikter om bolaget, ställa frågor till bolagens ledning och lämna in egna motioner för omröstning.

En aktieägarmotion är ett skriftligt förslag på en åtgärd som aktieägaren vill att bolaget ska genomföra, och det är ett vanligt sätt i framförallt USA för att försöka påverka bolaget. Aktieägarna röstar för eller emot förslaget men det är inte juridiskt bindande; företaget behöver inte genomföra åtgärder även om en majoritet av ägarna vill det. Dock sänder det ut en signal om aktieägarnas uppfattning om frågan och kan därmed vara en anledning för bolaget att ta hänsyn till förslaget. 2016 var ett nytt rekordår för miljörelaterade aktieägarmotioner i USA, bland annat lades 94 motioner relaterade till klimatfrågan. Av dessa kan nämnas 22 stycken till energiutvinningsbolag och leverantörer för att de ska specificera hur klimatförändringarna kommer att påverka verksamheten och hur de kommer att agera om världens stater håller vad de lovade i klimatavtalet i Paris. 18 motioner handlade in risker med hydraulisk spräckning och 19 motioner uppmanade företag att sätta mål för minskat koldioxidavtryck och rapportera om resultatet.¹⁰

Grupptalan

Grupptalan är en mindre vanligt förekommande metod bland svenska investerare som innebär att investerare stämmer bolag där oegentligheter har förekommit som har bidragit till en försämrad aktiekurs. Vanligtvis är det en eller några få investerare som driver huvudmålet medan andra kan ansluta sig. Processen resulterar ofta i förlikning; en överenskommelse om en ekonomisk uppgörelse utan att en dom fälls.¹¹

Effektivt samarbete

Investerare kan välja att medverka i stora aktieägarkoalitioner som ett mer effektivt sätt att få bolagen att engagera sig i ESG-frågor. Genom att

⁹ Hållbara investeringar – om ansvar, risk och värde på finansmarknaden (2014, Sjöström)

¹⁰ <http://www.proxypreview.org/>

¹¹ Hållbara investeringar – om ansvar, risk och värde på finansmarknaden (2014, Sjöström)

tillsammans representera mer kapital, kan ett samarbete lyfta fram frågor eller strategier som inte skulle vara möjliga för investerare att genomföra på egen hand¹².

Opinion och medial påverkan

Historiskt har många kapitalförvaltare föredragit att agera utanför strålkastarljuset, framförallt i Europa, men motsatsen blir allt vanligare. En investerare kan istället använda sig av media för att påverka opinionen och få större genomslag i sitt påverkansarbete, genom att exempelvis publicera rapporter och rankingar, skriva debattartiklar eller använda sociala medier för att få bolagens uppmärksamhet. Fördelen med strategin är att investerare kan åstadkomma förändringar oavsett storleken på det förvaltade kapitalet. Vissa argumenterar dock att möjligheterna att ha en förtrolig dialog med bolagen försämras om man angriper dem publikt.

Metod för utvärdering av fondförsäkringsbolagen

Övergripande metod

Målet med den här analysen är att utvärdera och jämföra fondförsäkringsbolagens arbete med hållbara investeringar. Genom att ställa frågor och diskutera med fondförsäkringsbolagens ansvariga för ansvarsfulla investeringar, har vi ett unikt analysunderlag som inte är lätt tillgängligt för den enskilde spararen.

Viktigt att poängtera i metoden är att utvärderingen är relativ. Huvudsyftet med analysen är att sparare ska kunna välja det alternativ bland befintliga fondförsäkringar som är mest hållbart. Detta innebär också att vi inte har tagit hänsyn till fondförsäkringsbolagens strategier i övrigt. Exempelvis, ett fondförsäkringsbolag som väljer ut en viss typ av fonder, som har sämre förutsättningar för att arbeta med hållbarhet på grund av sin strategi, har inte bedömts utifrån "sina förutsättningar" utan har fått ett lägre betyg. I dessa fall anser vi att en sparare som är intresserad av hållbarhet bör spara i ett försäkringsbolag som har bättre förutsättningar för hållbarhet.

I några fall har ett eller flera möten ägt rum för att diskutera svaren. Ett av bolagen, Avanza, avstod från att fylla i frågeformuläret, varför enbart publikt material har

använts som sedan kompletterats med en kommentar från bolaget. Avanza Pension menar att undersökningen inte är relevant för dem eftersom de inte väljer fonder alls och inte har rollen att fatta beslut åt sina kunder.¹³

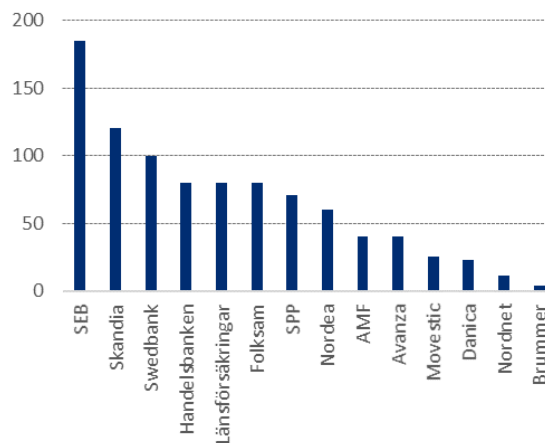
Bolag i analysen

Analysen omfattar följande 14 fond-/depåförsäkringsbolag:

- AMF
- Avanza Pension (Avanza)
- Brummer Life (Brummer)
- Danica Pension (Danica)
- Folksam
- Handelsbanken Liv (Handelsbanken)
- Länsförsäkringar Fondliv (Länsförsäkringar)
- Movestic
- Nordea Liv (Nordea)
- Nordnet Pension (Nordnet)
- SEB Pension & Försäkring (SEB)
- Skandia
- SPP Pension & Försäkring (SPP)
- Swedbank Försäkring (Swedbank)

Figuren nedan visar hur mycket kapital respektive fondförsäkringsbolag har under förvaltning.

Sparkapital i fondförsäkringarna, mdr kr

Not: Figuren visar kapitalet i fondförsäkringarna. Nordnet har 1,1 mdr kr i fondförsäkringen, men cirka 11 mdr kr om depåförsäkringen inkluderas. Avanzas storleksiffra är en depåförsäkring, se fotnoten om Avanza.

¹² 21st Century Engagement – Investor Strategies for Incorporating ESG Considerations into Corporate Interactions (Blackrock & Ceres)

¹³ Avanza skiljer sig från övriga bolag i undersökningen genom att inte ha en fondförsäkring utan en depåförsäkring, med möjlighet att välja andra

instrument än enbart fonder. Vår bedömning är att Avanza är tillräckligt likvärdiga flera andra aktörer i undersökningen, för att det ska vara en relevant jämförelse. Ur ett kundperspektiv gäller också att kunden ofta väljer mellan Avanza och övriga alternativ i undersökningen.

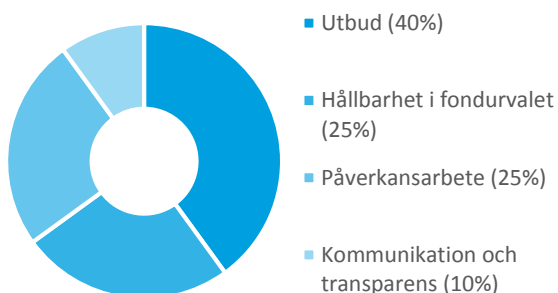
Fyra perspektiv vägs samman till ett slutbetyg

För att jämföra och betygssätta fondförsäkringsbolagen enligt Söderberg & Partners trafikljusmodell, fokuserar vi på de områden som vi identifierade som de tydligaste och viktigaste skillnaderna mellan fondförsäkringsbolagen med avseende på hållbarhetsarbete. Utvärderingsperspektiven, som förklaras i nästa avsnitt, är följande:

- Utbud
- Hållbarhet i fondurvalet
- Påverkansarbete
- Kommunikation och transparens

Fondförsäkringsbolagens resultat inom respektive perspektiv vägs ihop till ett totalbetyg i hållbarhet, se figuren nedan. Betyget inom respektive perspektiv är baserat på en poängsättning. Det är de underliggande poängen inom respektive perspektiv som viktas samman till ett slutbetyg, inte trafikljuset som helhet. Därför kan det vara så att två bolag med samma trafikljusbetyg inom varje perspektiv ändå får två olika slutbetyg.

Betygsmodell

Utgångspunkten i viktningen är att samtliga perspektiv är ungefär lika viktiga, med följande två justeringar:

- Utbudets betydelse har fått en större vikt. Utbudets bredd och kvalitet inom hållbarhet är en mycket viktig faktor för hur hållbart sparandet kan vara inom fondförsäkringen och bör därför vara av stor vikt vid betygssättningen av fondförsäkringsbolagen. En annan viktig faktor är att mycket av det påverkansarbete som bedrivs inom ramen för sparandet sker i de underliggande fonderna. För att öka jämförbarheten mellan de fonder som är starkt kopplade till en viss leverantör (interna fonder) och de mer fristående fonderna (externa fonder) har vi valt att poängsätta detta påverkansarbete inom perspektivet Utbud, och perspektivet bör därför ges en tyngre vikt.

- Parametern Kommunikation och transparens har fått mindre vikt i slutbetyget eftersom flera bolag har förbättrat sig inom detta område och därmed är relativt likvärdiga inom Kommunikation och transparens.

Beskrivning av de fyra utvärderingsparametrarna

Nedan definieras och motiveras de utvalda betygsparametrarna. Vi ger även en indikation om betygsgränserna inom respektive perspektiv.

Utbud

Beskrivning

Perspektivet Utbud bygger på hur utbudet på fondlistan ser ut, både med avseende på genomsnittlig hållbarhetsnivå i fondutbudet, och huruvida fonder med särskilt hållbarhetsfokus erbjuds. Vår bedömning av enskilda fonders hållbarhetsnivå bygger på Söderberg & Partners hållbarhetsanalys av fonder, som baseras på hur fonderna arbetar med ansvarsfullt ägande (påverkansarbete) och positivt urval. I utbudsbetyget inkluderas alltså det påverkansarbete som bedrivs av ett eget fondbolag under samma varumärke. Inom perspektivet Påverkansarbete räknas därför inte påverkansarbete som görs inom det egna fondbolaget, för att undvika dubbelräkning av detta. För mer information om hållbarhetsbedömningen av enskilda fonder, se rapporten "Hållbara fonder".

Betygsgränser

Betyget i detta perspektiv baseras på antalet fonder med grönt hållbarhetsbetyg (10% av betyget), medelbetyget av fonderna i utbudet (80% av betyget) samt antalet fonder med särskilt hållbarhetsfokus (10%). Resultatet normaliseras på en tregradig skala, så att fondförsäkringsbolaget med lägst genomsnittlig poäng får 1 i betyg och fonder med högst genomsnittlig poäng får 3 i betyg. Denna normaliserade poäng används sedan i den totala betygsmodellen.

Hållbarhet i fondurvalet

Beskrivning

Inom detta perspektiv utvärderas de processer och krav som finns för att säkerställa en viss hållbarhetsnivå i fondurvalet. Fondförsäkringsbolagen arbetar generellt med nedanstående metoder, vilka ligger till grund för betyget i detta perspektiv:

- Information från fondbolagen. Vilken information om hållbarhet som efterfrågas vid en potentiellt ny fond, samt löpande informationshämtning.

Perspektivet beaktar även hur omfattande information som inhämtas.

- Minimikrav. Flera av fondförsäkringsbolagen har minimikrav på vilka nya fonder som kan tas in i utbudet, och några tillämpar även dessa minimikrav på det befintliga fondutbudet. Perspektivet beaktar både hur hårda dessa minimikrav är och i vilken utsträckning de appliceras på det befintliga utbudet.
- Utvärderingsmodell. Flera av fondförsäkringsbolagen har tagit fram en modell för att utvärdera fondernas hållbarhetsarbete. Perspektivet bedömer både hur avancerad metoden för utvärderingen är och vilken vikt hållbarhet får jämfört med övriga parametrar som ligger till grund för valet av fond.

Betygsgränser

Rött betyg i perspektivet får fondförsäkringsbolag som har inga eller väldigt få krav för att ta in fonder på fondplattformen. Gult betyg i perspektivet får de fondförsäkringsbolag som hämtar in omfattande information om fondernas hållbarhetsarbete och som har tydligt definierade lägstanivåer för vilka fonder som kan tas in på fondplattformen. Grönt betyg i perspektivet får de fondförsäkringsbolag som hämtar in omfattande information om fondernas hållbarhetsarbete, samt har en tydlig modell för att utvärdera så att hållbarhet kan antas spela en viktig roll för att avgöra vilken fond som tas in. Även fondförsäkringsbolag med något lägre minimikrav, men som tillämpar dessa på hela det befintliga utbudet så att samtliga fonder på plattformen uppfyller dessa krav fått ett grönt betyg i perspektivet.

Påverkansarbete

Perspektivet Påverkansarbete syftar till att utvärdera i vilken utsträckning fondförsäkringsbolaget använder sin roll som viktig aktör på marknaden för att påverka fondförvaltare och innehav till att arbeta mer med hållbarhet. För att undvika dubbelräkning inkluderar detta perspektiv inte påverkansarbete som bedrivs av ett eget fondbolag under samma varumärke (se mer under perspektivet Utbud).

Resultatet av påverkansarbete är svårt att mäta eftersom det oftast finns flera olika krafter som påverkar ett företag eller fondbolag till förändring, såsom exempelvis andra aktörers påverkansarbete, kundefterfrågan, samt lagar och regler. Av den

anledningen har vi valt att utvärdera de strukturer och processer som fondförsäkringsbolagen har på plats, vilket skapar goda förutsättningar för faktiskt förändring. Detta är i linje med Simons (1995)¹⁴ teori om att substituera resultatmätning, vid situationer då resultat är svårt att mäta, med att se till att förutsättningarna för att ett gott resultat ska uppnås finns på plats – så kallad input control.

Beskrivning

Perspektivet påverkansarbete beaktar hur fondförsäkringsbolagen samarbetar, identifierar möjligheter till att bedriva påverkansarbete och om bolaget agerar utifrån detta gentemot fonderna på plattformen samt fondernas innehav. Följande tre parametrar har identifierats som viktiga delar av fondförsäkringsbolagens påverkansarbete:

- Identifiering och reaktivt påverkansarbete. Hur fondförsäkringsbolagen löpande granskar och hämtar in information om fondernas arbete, och ifall de reagerar när något innehav är flaggat som tveksamt. Även hur processen ser ut för att påverka fonder i önskvärd riktning inkluderas här.
- Proaktivt påverkansarbete. Här inkluderas rutiner för att löpande lyfta hållbarhetsfrågor med fonder på plattformen samt ifall något specifikt påverkansarbete bedrivs, exempelvis påtryckningar att fondbolag ska underteckna PRI eller ansluta sig till Hållbarhetsprofilen.
- Samarbeten. Här inkluderas de samarbeten inom hållbara investeringar, och omfattningen av engagemanget i dessa, som bolaget bedriver. I denna bedömning omfattas även arbetet som ett eventuellt bolag under samma varumärke bedriver. Bedömningen av omfattningen av engagemanget bygger på PRI:s uppdelning i "basic", "moderate" och "advanced"¹⁵.

Betygsgränser

Betygsättningen i perspektivet är uppdelat i tre likaviktade delar, enligt de tre parametrarna i beskrivningen ovan. Inom identifiering och reaktivt påverkansarbete får fondförsäkringsbolag som inte följer upp fondbolagens hållbarhetsarbete, eller gör det i begränsad omfattning ett rött betyg. Gult betyg får de fondförsäkringsbolag som följer upp fondbolagens hållbarhetsarbete löpande, men inte tillräckligt systematiserat eller med tillräcklig periodicitet. Grönt betyg inom delperspektivet får de fondförsäkringsbolag

¹⁴ Levers of Control – How Managers Use Innovative Control Systems to Drive Strategic Renewal (1995, Simons)

¹⁵ Se exempelvis PRI reporting framework 2014/2015, Overarching approach 10 (OA 10)

som har regelbundna avstämningar på temat hållbarhet där man reaktivt diskuterar incidenter och händelser.

Inom proaktivt påverkansarbete får fondförsäkringsbolaget rött betyg om det inte bedriver proaktivt påverkansarbete i någon betydande omfattning. Gult betyg får bolag som bedriver påverkansarbete i viss utsträckning, exempelvis genom att uppmuntra samarbetspartners att skriva under PRI eller rapportera enligt Hållbarhetsprofilen. Grönt betyg får de bolag som bedriver proaktivt påverkansarbete på ett omfattande och tydligt definierat sätt.

Inom delperspektivet samarbeten har vi jämfört antalet samarbeten inom hållbara investeringar, samt gjort en bedömning av huruvida engagemanget i samarbetet kan anses vara grundläggande, medel, eller avancerat. Rött betyg får de bolag som har undertecknat ett fåtal eller flera samarbeten men samtliga på en grundläggande nivå. Gult betyg får de bolag som deltar i flera samarbeten, även på en mer omfattande nivå. Grönt betyg får de bolag som är engagerade och drivande i flera samarbeten, på ett sätt som kan antas kräva betydande resurser.

Kommunikation

Beskrivning

Perspektivet Kommunikation omfattar hur fondförsäkringsbolaget väljer att kommunicera hållbarhetshänsyn i enskilda fonder och i utbudet, samt hur man förenklar för spararna att göra hållbara val genom filtrerings- eller sökfunktioner. Utöver hur bolaget kommunicerar hållbara alternativ tas även hänsyn till huruvida fondförsäkringsbolaget är transparent med sitt hållbarhetsarbete, t.ex. genom att redovisa koldioxidavtryck i fonder eller resultatet av påverkansdialoger med bolag. Här inkluderas även hur transparent hållbarhetsarbetet är som bedrivs av samtliga bolag under samma varumärke.

Betygsgränser

Rött betyg får fondförsäkringsbolag som inte underlättar för spararen att göra hållbara val. Gult betyg får de fondförsäkringsbolag som har någon form av hållbarhetsinformation i samband med utbudet, samt viss information om hållbarhetsarbetet i fondförsäkringen. Grönt betyg får de bolag som på ett enkelt sätt hjälper spararen att ta hänsyn till hållbarhet i sitt fondval, samt som är transparenta med vilket hållbarhetsarbete som bedrivs i övrigt. Exempel på övrig information kan vara utförlig information om påverkansdialoger och/eller information om koldioxidavtryck eller annat.

Resultat och betyg per perspektiv

I det följande beskrivs betyget per fondförsäkringsbolag och perspektiv, samt en kort motivering. I bilagorna finns utförligare beskrivningar av hållbarhetsarbetet per fondförsäkringsbolag.

Utbud

Tabellen nedan visar en sammanställning av resultatet i perspektivet Utbud. Nordea, Nordnet, Swedbank och Avanza har fått grönt betyg i perspektivet. **Nordea** har ett högt genomsnittligt hållbarhetsbetyg i utbudet. **Swedbank, Nordnet** och **Avanza** har ett något lägre genomsnittligt hållbarhetsbetyg i utbudet, men erbjuder många fonder med grönt betyg i hållbarhet och flera tematiska fonder.

Utbud	Betyg
AMF	Rött
Avanza	Grönt
Brummer & Partners	Rött
Danica	Gult
Folksam	Gult
Handelsbanken	Rött
Länsförsäkringar	Gult
Movestic	Gult
Nordea	Grönt
Nordnet	Grönt
SEB	Gult
Skandia	Gult
SPP	Gult
Swedbank	Grönt

AMF, Brummer samt Handelsbanken får ett rött betyg i perspektivet Utbud. **AMF** har ett genomsnittligt hållbarhetsbetyg på fonderna på plattformen som ligger något under medel, men avgörande för totalbetyget i perspektivet är att det finns ett mycket litet antal fonder på plattformen med grönt hållbarhetsbetyg och / eller fonder med specifikt hållbarhetsfokus. **Brummers** fokus på hedgefonder och indexfonder leder av naturliga skäl till ett lågt hållbarhetsbetyg i detta perspektiv. Det finns inga tematiska hållbarhetsfonder eller fonder med grönt betyg i hållbarhet i Brummers utbud. **Handelsbanken** har en genomsnittlig hållbarhetsnivå i utbudet, men få fonder med grönt hållbarhetsbetyg. Övriga bolag,

Danica, Folksam, Länsförsäkringar, Movestic, SEB, Skandia och **SPP**, fick ett gult betyg i detta perspektiv.

Hållbarhet i fondurvalet

Tabellen nedan visar en sammanställning av fondförsäkringsbolagens betyg i perspektivet Hållbarhet i fondurvalet.

Hållbarhet i fondurvalet	Betyg
AMF	Gult
Avanza	Rött
Brummer & Partners	Rött
Danica	Gult
Folksam	Gult
Handelsbanken	Gult
Länsförsäkringar	Grönt
Movestic	Gult
Nordea	Gult
Nordnet	Gult
SEB	Gult
Skandia	Grönt
SPP	Grönt
Swedbank	Rött

De fondförsäkringsbolag som fått grönt betyg inom perspektivet är Länsförsäkringar, Skandia och SPP. **Länsförsäkringar** analyserar årligen de befintliga interna och externa fondernas hållbarhetsarbete. Analysen tillämpas även vid urvalet av nya fonder och fonderna betygssätts enligt ett trafikljussystem där ett högt betyg premieras vid urval. **Skandia** inhämtar regelbundet information om de externt förvaltade fondernas hållbarhetsarbete som sedan ligger till grund för en bedömning på en fyrgradig internt utvecklad skala. De följer upp både nya och befintliga fonder för att hitta de som är utmärkande med hänsyn till hållbarhet. Fonder som inte når upp till minimikraven riskerar att exkluderas om ingen förändring sker. På ett liknande sätt integrerar **SPP** hållbarhetsaspekter både vid selektering av externa fonder samt för att utvärdera innehaven i de internt förvaltade fonderna på ett strukturerat sätt. De använder sig av en egen utvärderingsmodell i kombination med specificerade inträdeskrav. Denna analys omfattar både nya fonder samt det befintliga utbudet.

SEB, Movestic, Danica, Nordea, Folksam, AMF, Handelsbanken och Nordnet har alla tilldelats gult betyg i perspektivet. **SEB** bedömer fondens hållbarhetsarbete

då den väljs in i utbudet men även löpande under året tar fondurvalskommittén upp hållbarhetsfrågor som rör en eller flera fonder i utbudet. Ambitionen är att ta in fler fonder med uttalat ESG-fokus men SEB har för närvarande ingen integrerad process för detta. **Movestic** har uppställda minimikrav för att fonder ska kunna väljas in och behållas på plattformen. Fondbolagen får feedback på sitt hållbarhetsarbete och riskerar att uteslutas om kraven inte uppfylls. **Danica** gör en hållbarhetsbedömning för nya fonder med hjälp av en poängbaserad modell. **Nordea** har infört en ny process där externa fonder utvärderas och betygssätts efter hur de jobbar med hållbarhetsfrågor. I dagsläget har utbudet klassificerats enligt denna metod, men Nordea har inte ännu vidtagit någon åtgärd. **Folksam** utvärderar hållbarhetsarbetet som en del av beslutsunderlaget vid selektering av fonder. De arbetar på att ta fram en poängbaserad modell för att kvantifiera detta, men denna är inte ännu implementerad. **AMF** har en strategi på plats för minimikrav i fondutbudet som är baserad på typ av fond. Metoden är dock utformad så att den inte har fått något omfattande inflytande på utbudet ännu. **Handelsbanken** har en central enhet som granskar fonderna utifrån fastställda hållbarhetskriterier. Detta omvandlas sedan till en kommentar och en poäng som beaktas vid val av nya fonder inom fondförsäkringsutbudet. De arbetar med att säkerställa att även befintliga fonder uppnår dessa kriterier. **Nordnet** skickar i samband med nya fonder ut ett frågeformulär till berörda fonder/fondbolag där ESG utgör ett av ämnesområdena. Informationen omvandlar de sedan till en poängbaserad modell där ESG väger 1/6 av totalpoängen.

Rött betyg i perspektivet Hållbarhet i fondurvalet fick Avanza, Brummer och Swedbank. **Avanza** tillämpar ingen selektering i fondutbudet baserat på hållbarhetsaspekter. **Brummer** hämtar in hållbarhetsinformation men har inte satt några lägstanivåer enligt hållbarhet för att en fond ska kunna väljas in i utbudet. ESG-inriktning anses vara ett plus men är inte avgörande för val av fond. **Swedbank** samlar in viss information om hållbarhet men har utifrån det inte definierat några tydliga lägstanivåer som kan antas ligga till grund för valet av fonder till utbudet.

Påverkansarbete

Tabellen nedan visar en sammanställning av fondförsäkringsbolagens betyg i perspektivet Påverkansarbete.

Påverkansarbete	Betyg
AMF	Gult
Avanza	Rött
Brummer & Partners	Rött
Danica	Gult
Folksam	Grönt
Handelsbanken	Gult
Länsförsäkringar	Grönt
Movestic	Grönt
Nordea	Gult
Nordnet	Rött
SEB	Grönt
Skandia	Grönt
SPP	Grönt
Swedbank	Gult

Folksam, Länsförsäkringar, Movestic, SEB, Skandia och SPP har fått grönt betyg i detta perspektiv. Dessa bolag för en systematiserad reaktiv dialog med fondbolagen och följer regelbundet upp fondernas hållbarhetsarbete. **Folksam** screenar årligen alla fonder mot en intern exkluderingslista samt kontaktar förvaltaren vid en eventuell rödlistning. De håller alltid ett uppstartsmöte om hållbarhet med nya fonder, vilket sedan följs upp årligen. **Länsförsäkringar** screenar både interna och externa fonder flera gånger per år. En dialog förs med de fonder och innehav som identifieras vara rödflaggade. **Movestic** följer årligen upp och återkopplar till fondförvaltarna utifrån hållbarhet. De genomlyser även vissa fonders innehav och för en dialog kring flaggade innehav. **SEB** har en formell avstämning med det egna fondbolaget 5-6 gånger per år, och alla externa fonder följs upp årligen. SEB samarbetar även med externa fondbolag kring särskilda hållbarhetsteman. **Skandia** har avstämningar 2-4 gånger per år med de externa fonderna där hållbarhetsfrågor diskuteras. De följer upp huruvida fonderna har skrivit under PRI och är aktiva i ett flertal samarbetsinitiativ på en avancerad nivå. **SPP** bedriver ett påverkansarbete gentemot externa fonder genom att ta upp kontakt med fondbolagen om hållbarhetsrisker som framkommer vid den kvartalsvisa screeningen. De har även ett utökat samarbete med vissa fondbolag för ett effektivare påverkansarbete samt

bedriver ett temabaserat påverkansarbete mot de externa fonderna.

AMF, Danica, Nordea, Handelsbanken och Swedbank får gult betyg i perspektivet Påverkansarbete.

Fondförsäkringsbolagen som har fått gult betyg har en reaktiv uppföljning, men som inte är tillräckligt systematiserad eller regelbunden för att få grönt betyg. Gult betyg har även tilldelats om fondförsäkringsbolaget deltar i vissa samarbeten och initiativ, men på en relativt sett grundläggande nivå. **AMF** bedriver reaktivt påverkansarbete gentemot fonderna på plattformen om de har innehav med låg hållbarhetsnivå. AMF är även engagerade inom ett flertal samarbetsinitiativ på olika nivå. **Danica** agerar reaktivt genom att screena innehavet i samtliga fonder. En dialog tas upp med förvaltaren om ett innehav under en längre tid rödflyggas men har inte satt någon absolut gräns för uteslutning. **Nordeas** påverkansarbete bedrivs främst via det egna fondbolaget, där de samarbetar med ett flertal organisationer och investerarinitiativ på en avancerad nivå. Samma princip gäller för **Swedbank** och **Handelsbanken**, som bedriver stor del av sitt påverkansarbete inom ramen för respektive egna fondbolag.

Inom perspektivet Påverkansarbete får Avanza, Brummer och Nordnet rött betyg. **Avanza** bedriver inget påverkansarbete. **Nordnet** har satt som ambition att kontakta fonder som har fått mindre än 3 jordglober enligt Morningstars Hållbarhetsbetyg, men strategin är inte implementerad ännu. **Brummer** för ett påverkansarbete gentemot externa fonder med hänsyn till kostnader och transparens och använder Ethix för att screena vissa fonder. De arbetar dock mindre med proaktivt påverkansarbete och samarbeten än många av de övriga bolagen i analysen.

Kommunikation och transparens

Tabellen nedan visar en sammanställning av fondförsäkringsbolagens betyg i perspektivet Kommunikation och transparens.

Kommunikation och transparens	Betyg
AMF	Grönt
Avanza	Rött
Brummer & Partners	Rött
Danica	Gult
Folksam	Grönt
Handelsbanken	Grönt
Länsförsäkringar	Gult
Movestic	Gult
Nordea	Gult
Nordnet	Rött
SEB	Grönt
Skandia	Gult
SPP	Gult
Swedbank	Gult

Grönt betyg har AMF, Folksam, Handelsbanken och SEB fått. Dessa fondförsäkringsbolag har fått grönt betyg då de på ett lättillgängligt sätt erbjuder spararen möjlighet att selektera på hållbarhet samt i övrigt är transparenta exempelvis med deras påverkansarbete. Många av bolagen har även skrivit under Montréal Pledge och därmed förbundit sig att redovisa fonders klimatpåverkan. **AMF** och **Handelsbanken** redovisar två hållbarhetsparametrar för fonderna i fondlistan. De mäter även koldioxidavtrycket för en stor andel av fonderna. Både **SEB** och **Folksam** erbjuder spararen information på ett lättillgängligt sätt samt visar huruvida fonderna skrivit under PRI och Hållbarhetsprofilen. De redovisar även deras påverkansdialoger, samt vilken typ av incident och inom vilket hållbarhetsområde dessa dialoger har förts.

Danica, Länsförsäkringar, Movestic, Nordea, Skandia, SPP och Swedbank har alla fått gult betyg i Kommunikation och transparens. **Skandia** och **SPP** kommunicerar en del om sitt hållbarhetsarbete, men de är inte lika transparenta med hur hållbarhetsarbetet bedrivs som de bolag som fått grönt betyg i perspektivet; till exempel redovisar de koldioxidavtryck för en mindre andel av sina fonder och redovisar enbart antal påverkansdialoger.

Länsförsäkringar erbjuder spararen möjligheten att selektera fonder baserat på Hållbarhetsprofilen.

Movestic och **Danica** redovisar två hållbarhetsparametrar för fonderna i fondlistan, men har mindre övrig information om deras hållbarhetsarbete än vad de gröna bolagen har. **Nordea** länkar till Hållbarhetsprofilen, som de kallar Ansvarsdeklaration, om spararen klickar på en specifik fond i listan, men den är svår att hitta och underlättar därför inte en jämförelse. **Swedbank** redovisar ingen hållbarhetsinformation direkt i fondlistan, men man kan sortera fram "etik/miljö". Swedbank, Nordea och Länsförsäkringar tillhandahåller bra information om sina påverkansdialoger samt redovisar koldioxidavtryck i hela eller delar av de interna fonderna.

Avanza, Brummer och Nordnet har fått betyget rött. **Nordnet** visar Morningstars hållbarhetsbetyg om man klickar på respektive fond, men det går inte att selektera på detta i fondlistan eller enkelt jämföra mellan fonder. Nordnet har viss information såsom en hållbarhetsblogg, men redovisar inte koldioxidavtryck eller bolagsdialoger. **Avanza** erbjuder sparare möjligheten att filtrera på hållbarhetsprofilen, men saknar övrig lättillgänglig information om fondernas hållbarhetsarbete. **Brummer** saknar både möjligheten för kunden att filtrera utbudet baserat på hållbarhet samt övrig information.

Totalbetyg

Fondförsäkringsbolag		Totalbetyg
AMF		Gult
Avanza		Rött
Brummer		Rött
Danica		Gult
Folksam		Gult
Handelsbanken		Gult
Länsförsäkringar		Grönt
Movestic		Gult
Nordea		Grönt
Nordnet		Gult
SEB		Grönt
Skandia		Grönt
SPP		Grönt
Swedbank		Gult

Tabellen visar fondförsäkringsbolagens totalbetyg i analysen. Vi har viktat samman betygen från de fyra perspektiven, där Utbud väger tyngst med 40 %. Hållbarhet i fondurvalet samt Fondförsäkringsbolagets påverkansarbete har lika stor relevans med 25 %

vardera, och Kommunikation och transparens står för 10 % av betyget. Betyget inom respektive perspektiv är baserat på en poängsättning. Observera att det är poängen inom respektive perspektiv som viktas samman till ett slutbetyg, inte trafikljuset som helhet. Därför kan det vara så att två bolag med samma betyg inom varje perspektiv ändå får två olika slutbetyg.

Nordea, SEB, SPP, Skandia och Länsförsäkringar har fått grönt betyg inom hållbarhet. **Nordea** har framför allt ett högt genomsnittligt hållbarhetsbetyg där många fonder har fått grönt betyg. **SEB, SPP, Skandia** och **Länsförsäkringar** bedriver alla ett väl omfattande proaktivt påverkansarbete och har även tydliga utvärderingsmodeller för urvalet av fonder till plattformen med avseende på hållbarhet.

Gult betyg får Swedbank, Movestic, Folksam, Danica, AMF, Nordnet och Handelsbanken. **Swedbanks** totalbetyg dras ner av ett rött betyg i perspektivet för Hållbarhet i fondurvalet, framförallt på grund av att de inte har en systematiserad metod för att utvärdera vilka fonder som kan finnas på plattformen utifrån hållbarhet. **Folksam** bedriver ett aktivt påverkansarbete och är transparenta i sin kommunikation, men dras ner av perspektivet Hållbarhet i fondurvalet och ett svagt gult betyg i perspektivet Utbud. **Movestic** har ett hållbarhetsarbete i linje med jämförbara bolag och det är få områden där de sticker ut positivt eller negativt. **Danica** inhämtar information om hållbarhet från fondbolagen och utvärderar denna, men har ingen tillräckligt tydlig struktur för att hållbarhetsparametern kan antas spela en avgörande roll i beslutsprocessen om vilka fonder som ska tas in. **AMF** är starka inom kommunikation och transparens och har definierat en del processer för hållbarhet i utbudet, men processerna har inte påverkat utbudet i någon omfattande utsträckning ännu.

Nordnet och **Handelsbanken** har avancerat från ett rött betyg till gult betyg. **Nordnet** har ett stort antal fonder med grönt hållbarhetsbetyg och hållbarhet är nu även en integrerad del av fondurvalet, men totalbetyget dras ner av att de bland annat inte bedriver något påverkansarbete. Även **Handelsbanken** bedriver i dagsläget mindre påverkansarbete inom fondförsäkringen än många andra bolag. Totalbetyget vägs upp av bra kommunikation och transparens inom hållbarhet och förbättringar inom hållbarhet i fondurvalet.

Avanza och Brummer får slutbetyget rött. **Avanza** har avstått från att fylla i frågeformuläret och har inte heller tagit några större initiativ under året. **Brummer** har inlett vissa förändringar sedan förra rapporten, men fokuserar

framförallt i sin strategi på frågor som i huvudsak faller utanför den här analysen (exempelvis kostnader och avgiftstransparens) och bedriver inte så mycket påverkansarbete mot externa fonder. De behåller därför sitt röda betyg.

Allmän information

Denna analys är framtagen av Söderberg & Partners Securities AB (nedan Söderberg & Partners). Som grund till analysen har källor använts som i god tro bedömts vara tillförlitliga. Söderberg & Partners kan inte garantera riktigheten i denna information eller ta på sig något ansvar för fullständighet.

Syftet med analysen är att ge Söderberg & Partners kunder allmän information och analysen utgör således inte en rekommendation eller ett personligt råd och bör inte ensam ligga till grund för ett beslut om att välja försäkring.

Materialet får inte distribueras, citeras eller kopieras för användning utan Söderberg & Partners föregående godkännande.
